

22

GKR - Središnji odjel

886.2
GROHOVAC
ri

1850002878 / C-73.153

IVO RIEČANIN

RIEČANKE

PJESME

**ČIST PRIHOD NAMIENJEN SPOMENIKU
EVGENIJA KUMIČIĆA**

ZAGREB 1906.

**Tisak Prve hrvatske radničke tiskare
Nakladom piščevom**

Calle Bron N^o: 1857
Rosario De st Fe.
americana

2017

USPOMENI

EVGENIJA KUMIČIČA

PISAC

GKR

Gradska knjižnica Rijeka

ID.BR.

1850002878

SIGNATURA

ZZ
886.2
GROHOVAC
ri

UDK

821.163.42-1

INVBR

C73153

KUMIČIĆU

Amo vilo, vjerna posestrimo,
Da Jenija viencem okitimo!
Spletimo mu cvieće oko glave!
Lovor-vienac neumrle slave.

Vilo moja, već bjeħ zalutao,
U tudjinske pandže već bjeħ pao,
Iz tog mraka rodu me preniđ
Svjetlom svojim Prometej Jenijo.

Zasjala mi u svom veličanstvu
Kao sunce-njegova „Urota“,
Zaplakala mi je u sužanjstvu
Julka, Istre patnice, „Sirota“.

Ja se prenuh s glasa „preko mora“,
Jer na novi život me probudi
Pero njegvo, knjiga: „Teodora“,
I njegovi „neobični ljudi“.

Kršne momke ja vidim „primorce“,
Prevejanku „gospodju Sabinu“,
„Otrovanih srdca“ lažne borce,
Tužnu „Olgu“, pustopašnu „Linu“.

Vidim Tonku plakat, ah sudbino!
Tužnoj s bola sjaju se zjenice,
Vidim Mata, „ubilo ga vino“,
Vidim one tajne „saveznice“.

„Začudjene svatove“ ja gledam
Razabiram „sestre“ i „Poslove“,
U zanosu svom se smesti ne dam,
„Pobieljene“ čitajući „grobove“.

Tajna tuga na srdce nam pada
I u vreloj suzi se odsieva,
Kad u „Lepoj kraljici“ se sklada
Propast zadnjih hrvatskih kraljeva.

U „slučaju“ prviencu očara
Već nas sila Jenijevo dara;
A zar divno ne miriši kita
Od „Jelkinog bosiljka“ savita?

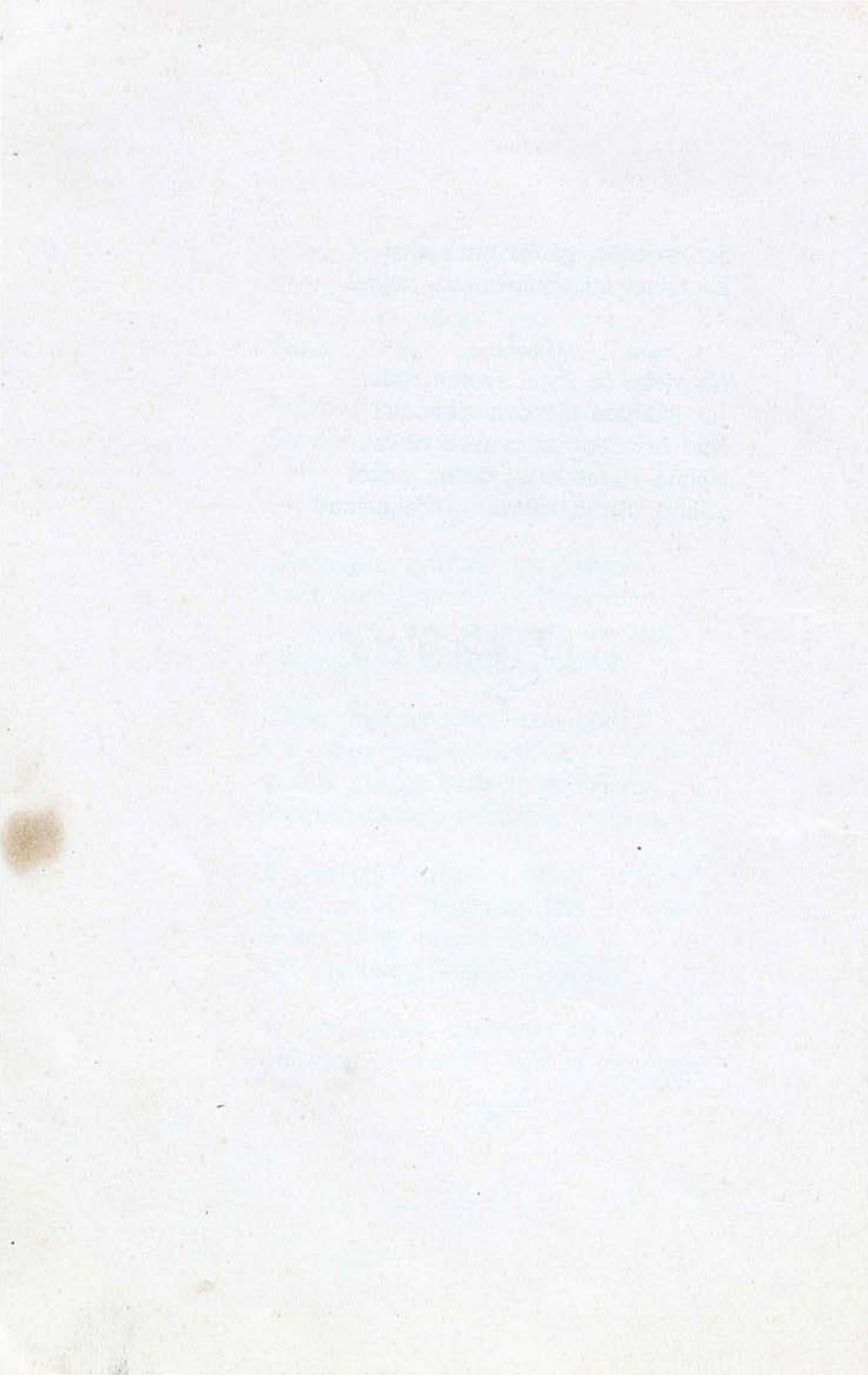
A „crn Božić“, obiteljska tajna,
„Mladost — ludost“, djela su mu trajna —

Sve svjedoci genija mu sjajna
Za njima mi spomen tuži vajna.

*

Na vieke će živjet svome rodu,
Jer ljublaše njegovu slobodu!
Kud hrvatskih suza teku rieke
Njemu Hrvat klicat će na vieke!
„Slava njemu! Slava na vieke mu!“

RIEČKE ELEGIJE

THE END

UVOD

Kad mi dušu krenu čuvstava valovi,
I na oči kad mi suzom progovore,
Tad i pjesma moja onamo zaplovi,
Radost ili žalost stihovi mi sbore.

Ako danas, vilo, u mom zavičaju
Medju kršne stiene koja tužna kane,
Bit će gorka suza u mrtvome rajju,
Gdje hrvatstvo gine, gdje hrvatstvo sahne.

Tu hrvatstvo gine i danas tu sahne.
Al titansku borbu sutra će začeti
Za svoje u tmuni prospavane dane.
U borbi će ipak pobjedu odneti.

S tih će suza, vilo, možda iza mene
Niknut ovdje bezbroj pjesmâ radostnica,
Domovine moje tada sjedinjene
Sjat će tu na moru zviezda predhodnica.

Tude na obalah hrvatskoga mora
Blistat će i sjati njeni svjetli traci,
Hrvatskog jedinstva i slobode zora,
I svanuća prvog javit će se znaci.

Tad nam misli naše ne će bit tek želje,
Košto j' danas, vilo, u hrvatskog roda,
Potomstvo će naše slaviti veselje
Grijat će ga sunce i mila sloboda.

1. PRVI UZDAH

Oj vi nigda nepresahle suze,
Što vas radja moje duše sjeta!
Domovino, sred željezne uze
Križem na križ u robstvo sapeta!
Sjajna zviezdo, odkad sviet spoznadoh
I u njemu tvoje krvopije,
Mila meto, kud se na put dadoh,
Kad u tebi mriet mi je milije?

Neg' ovako živjeti u svietu,
Gledat tvoje lance i okove,
Na tlu tvome slušat trublju kletu,
Na tudjina kad pod pušku zove!
Sjajna kruno, trnjem okrunjena,
Što ju tudja ruka sakovala,
Mila majko, slavom ovjenčana,
Za tudjina kad si vojevala!
Od koga te stigla loša plata,
Makar ime spasila si njemu,
Jer ti uvijek zatvorio vrata,
Nezahvalan bio ti u svemu.
Ne htje tudjin tvojih čuti bola,
Sbog kojih si plakala u tužbi.
Jao majko, i danas si gola
Kod svog zlata u tudjinskoj službi.
Ne čudi se, majko, plaču tome,
Jer krvari rana sinu tvome!

Vilo moja, ded me putem prati,
Svuda kud se tvoja pjesma ori,
U sve kraje, gdje se ljubav mati
Za slobodu domovine bori;
Bilo kopnom kroz trnje i cvieće,
Bilo morem preko Oceana,
Tam gdje Hrvat traži mrvu sreće,

Jer s majčinog tjeraju ga stana.
Za tudjina u bezdan se vuče,
Za tudjina suho zlato vadi,
Za tudjina tvrdi kamen tuče,
Za tudjina skapava od gladi,
Za tudjina pod nebo se vine,
Za tudjina u vatru se baca.
Ah da znade koje domovine
Sin je, unuk kojih praotaca!
Riknuo bi ranjen krotki lave —
Pao tudjin krvnik njegve slave!

2 NA RODJENOJ GRUDI

Oj vi kršne na oko brdine,
Što vam vrsi k nebu u vis stoje,
I ti vječna pjesmo sred doline,
Štono brza Rječina te poje;
I vi moja miloglasna zvona,
Što pobožan moj vas narod sluša,
Kad uz vašu jeku srdca bôna
Njegova se k nebu diže duša!
I vi moje ruševine puste,
Kamo moja duša rado lieće
Usred doma il sred noći guste,
Kao leptir na šareno cvieće;

Da se tude uspomenam sladi,
Gdjeno dom se dizo pradjedova ;
Il u tuzi il u sretnoj nadi
Na tlu tome ima blagoslova !
Makar same razvaline puste,
Grli kamen usred noći guste !

Oj visoke nada mnom pećine,
Tužno li vas moje oko gleda,
A na vaše gole ruševine
Spomen srdce zaboravit ne da!
Sladka li me prošlost s vama veže,
Kad po vaših verah se strminah,
A sad dušu ljuti bol mi steže,
Jer se vaša briše postojbina!
Čudni su vam današnji medjaši,
Štono tudja postavlja ih ruka,
Gladno grakću gavranovi vaši
Te sve kljuju što j' hrvatska muka.
Oj Proslope, gdje ti ponos stari?
Oj Kruševo, gdje je tvoja slava?
Oj Lubanju, zar za te ne mari
Krunovina kralja Tomislava?
Oj Rijavo, o moj Čičibere,
Oj Golice, najljepša glavice,
Zar da tudjin vaše cvieće bere

Visibabe, ruže i ljubice?
Nikad ne ću toga vjerovati,
Ma vas tudjim imenom krstili,
Da će vaše pravo ime pasti,
Dok Hrvati živi su i čili!
O moj rode, je l', da ne ćeš toga
Dopustiti za života svoga?

Oj vi puste izvaljene krši,
Što bieloga ne poznate stada,
Goli kamen sa vas u vis strši,
Svjedok biedi, koja tude vlada.
Gavranovi dnevni su vam gosti,
Gladne po vam vucare se lije,
Mrki vuci zalud traže kosti
U tom kraju, kad snieg bura vije.
Oj vi krši, čim vam sin se hrani,
Kad u vama tek je vode dosta?
Čim se hrani, čim se od zla brani, —
Od otaca zlata mu ne osta!
Strašna bura tim se krajem vije,
Još strašniju ona pjesmu poje,
Da mu nikad oprošteno nije,
Koj' ne brani siromaštvo svoje!
Jao majko tvojemu dušmanu,
Kad ograne zora tvome danu!

3. DRVARICE*

Oj vi moje mučenice jadne,
Što vam drva trudna ledja tište,
Dok na domu biedne ste i gladne,
Zalogaj vam sitno čedo ište!
Teško mi je gledat, ah da znate,
Vašu muku — moje uzdisanje.
Kukavne li za tvoj trud naplate,
Sirotinjo — moje jadovanje!
Oli da znadeš, kako mrzim silu
Onih crnih jata gavranova,
Što te kljuju na majčinom krilu,
A nitko se na te ne smilova!
Zadnji novčić grabe ti iz ruku,
Zadnju koru iz ustiju hljeba,
A ne znadu uz koliku muku
Ti to stičeš, što ti jadnoj treba.
Sirotinjo, oh da i ti znadeš . . .
Proklela bi . . . za kog sve to dadeš!

Oj vi muke svietu nepoznate,
Jer ste njemu daleko od vida,
Oj vi tuge, što plakat ne znate,
Kad će srdce s boli da zarida!

* Drvarice su uboge žene, koje nose na leđjima drva na Rieku iz daljine od dva do tri sata.

— Drvarice, čini vam se, mora
Mučiti vas bieda i nevolja,
I da nikad ne će sjajna zora
Sinut i s njom vama sreća bolja;
I da uvijek koru suha hljeba
Tudj' će gospar na tlu vašem dielit,
I da nikad ono, što vam treba
Svojom mjerom ne ćete moć mjerit.
Čini vam se, to je volja neba.
A pobožna duša nebo sluša,
Te da na svem Bogu hvalit treba,
Jer Bog ljude na tom svijetu kuša.
Nije tako, tudja j' kriva sila,
Što su vaša salomljena krila!

Oj vi čela s bola naborana!
Alaj vaša ubija me sjeta;
Vi robovi usred svoga stana,
Dok domaja robstvom je sapeta.
Svuda čujem vaše uzdisaje,
Svuda vidim vaše suze teći,
A kad mislim, da mi bol prestaje,
Sve to jače stanu rane peći.
Blago onom, koji ih ne znade
Na tijelu domovine svoje!
Jao majko, tko ti ih zadade?

Din-dušmani silne slave tvoje!
Zalud tudjim svietom tražim sreću,
Zalud nada varava me tješi,
Kamo dodjem nadjem tugu veću.
Sve mi veli: k zavičaju spješi,
Grli onaj kamen pusti, goli,
Dok se tračak slobode pomoli!

4. SA PROSLOPA*

Sa sljemena toga pogledj, vilo moja,
Pogledj domovine srušenu slobodu,
Pogledj doli rieku** hrvatskoga znoja,
Gledj krvav spomenik hrvatskome rodu.

Gle, krvavog tamo polja grobničkoga,
Gle, na konj'ma sjene mrtvijeh divova,
Duhovi junaka, gle, gdje slave Boga,
Što se junak Hrvat riešio okova.

Gle, Trsata tamo! Gle tamo Grobnika!
Hrvatskog junačtva dva svjedoka prava!

---

* Proslop je najviše brdo u okolici riečkoj, te je s njega krasan vidik na sve strane.

** Rječina.

To nam je baština slavnih pokojnika,
Poput alem kama, kojim sjaji slava.

Eno tamo Krka, eno tamo Cresa!
Hrvatstva na moru prastarih svjedoka,
Što Hrvatskoj nam ih od mletačkog biesa
Sačuvala ruka senjskijeh Uskoka.

Krasno li se cakli ona voda bistra!
Vilo, to je more — ures majke moje!
Gledj, gdje Učka strši, tam hrvatska Istra
Očajnički brani blago djece svoje.

Gle Hreljina-grada, silne ruševine,
Eno Kraljevice, Frankopanskog grada!
Gle hiljade rana moje domovine,
Gle, gomile njenih današnjijeh jada!

Eno Kastva tamo, što se holo diže,
Junak geslo nosi domovine moje!
Gle tudjinske ruke, gdje za Istrom siže,
A Hrvat je bije hlabro braneć svoje!

Eno biele Rieke, gnjezda mojih predja,
Gdje nametnik tudjin hrvatski rod tlači!
Gle, Hrvat mu mirno okrenuo ledja!
Gle, silnik ga bije! Plači, vilo, plači!

Čuj, kako romoni ona suza doli,
Kako bolno cvili točeći se k moru!
Vilo, rek'bi to je vapaj s gorke boli,
Srušene slobode doli u ponoru.

Kada Hrvat sluša iz ponora toga,
Taj žalobni romon plačno dolazeći,
Mora mu iz srca, kaošto iz moga,
S tajne neke boli vrela krv poteći.

Kam'ne oj vi stiene, srušene kule vi,
Pradjedova svjedok, tol slavne slobode,
Negda tol' radostnih, danas tužnih dnevi,
Ruševina vaša srdce mi probode!

Kad pomislim na vas, suze mi se oči,
Al budućnost vašu gledam u blizini,
Hrvatskog junačtva vi pravi svjedoci,
Barem vi utjeha još ste domovini!

S vama se opraštam plačno pjevajući,
Vi slavne prošlosti gorke uspomene!
S tajne neke sreće srdce će mi pući,
Što hrvatskim mogu zvati ove stiene.

Na ovom sljemenu srećan hvalim Bogu,
Što me na sviet rodi Hrvatica majka;

Što Hrvatom danas ja se zvati mogu,
Jer hrvatska prošlost, ne, to nije bajka.

Pozdravljam još jednom onu suzu dolje,
Ko za zadnji puta, kao za oproštaj,
Krvavo još ono ja pozdravljam polje,
Ostavljajući divni, mili taj zavičaj!

Sretan blagosivljam ovaj kamen sinji,
Na kojem prošlosti ko u raj u svome,
Bog neka ga spasi mojoj otačbini,
Bog neka ga spasi rodu hrvatskome!

5. NA GROBNIK-GRADU

Žalosti veljom, srдца satrvena
Na tvome pragu pomolih se grade,
Hrvatskog roda ti krvavi jade,
Prošlosti njeg've, stranice krvava,
Na viek će vieka sjati tvoja slava,
Gomile uz nju na te uspomena.

Krvolok strati gospodare tvoje,
Al' hrvatskoga srдца satro nije,
U kojem ljubav za slobodu bije,

U kojem krvca za osvetom vrije,
Što svetim žarom ljubavi zagrije
Za ono blago, što se zove svoje.

Ja klanjam vam se, sjene veličajne,
Petre, Hrvata najslavniji bane,
Ovjenčan slavom, kneže Frankopane,
Koj' za slobodu glave jeste dali,
S krvničkog mača što ste za nju pali,
Hrvatskog roda, vi zvijezde sjajne.

Liepo se je slavom ovjenčati
Za svoga roda slobodu i slavu,
Al još je ljepše žrtvovati glavu
Sbog spasa svoje mile domovine.
Da slobode joj sunce jarko sine;
Jer bolje j' umriet, nego umirati!

Na viek on živi, koji gine tako!
Taj uzdah bolni iz srca se vinu.
Svog roda tužnu tu vidjev sudbinu
Niz brdo podjoh . . . pratila me tuga,
Najvjernija mi u životu druga,
I plakah . . . Tako jošte nisam plako.

6. NA VRELU RJEČINE

Zdravo suzo rodnoga mi kraja!
Što u ovoj izvireš samoći,
Zdravo mila, što no hitiš doći
U naručaj morskog zagrljaja!
Pričat svietu tugu moga roda:
„Što je robstvo, a što je sloboda!“

Davno tvoga već ne vidjeh jarka!
Od tad vidjeh i Dunav i Tisu,
Al me one uzhitile nisu,
Jer ljepota tudja, to je varka!
Nit sam tamo čuo pjevat vilu,
Pjesmu sreće, drugaricu milu!

Sred majčinog kada tepah krila,
Rik tvoj biesno urlo poput groma
S tvoje sile i mog nesta doma*.
Davno već je, što ga je srušila.
Ah da tako može i mom rodu
Otet lance, a vratit slobodu!

Il da barem ja ih mogu snieti,
Pa ih bacit u tvoje dubine!

* Kuću mi je rodnu odniela Rječina god. 1895.

Da odlanu grudi domovine,
Koju dušman smio je sapeti;
„Ah da mogu! . . .“ to je želja samo
Zalud za njom miso hiti tamo.

Kraj srušenog ti ćeš proć mi doma
Na svom putu, kad se k moru šećeš,
Odkuda se više vratit ne ćeš,
Svoju pjesmu oreć poput groma!
Pričaj: da sam na tvom vrelu bio,
Da sam plakô, kad sam pjevat htio!

7. GRADU RIECI

Bože mili čuda nečuvena!
Grad se bieli pokraj sinjeg mora,
Krasan mu je okoliš kô zora.
Na hrvatskom žalu podigô se,
Al' u tudje ruho odjeo se,
Jer se srami hrvatskog imena!

Alaj grade, imena ti tvoga
Al' ne tudjeg, nego majke tvoje,
Ti mi grdno rani srđce moje,
Jer hrvatsko svoje more gaziš

I sramotno za tudjinom plaziš —
To j' krvava rana srдца moga!

Izranjeno srđce mi probode
Odtudjele tvoje djece ruka!
Jer ti, Rieko, hrvatska si muka,
Koja krivnjom nevjernih sinova,
Posta metom tudjinskiјeh snova,
A hrvatske srami se slobode.

Jao majko, što to pjeva vila!
Da sam tude na rodjenoј grudi,
Da tu zora prva mi zarudi!
Da djetinstva uspomene zlate,
Mrtva majko, sjećaju me na te!
Jer si tude zibala me mila.

Mila sele, nemoј pjevat, plači!
Davno već je ubila me tuga,
Davno već je moje sreće dūga
Sakrila se za tmurne oblake;
Te uzalud čeka sunca trake
Dok mi tudjin rodnu grudu tlači!

8. BURULO*

Il pred crkvom kamene Drenove,
Il na skalah drevnog Trsat-grad
Burulo ti uza javorove
Gusle pjeva sred debelog hlada.
Šešir pred njim prolazniku kaže:
„Darak sliepcu, što ti pjesme slaže!“

Na Kozali vidjet ćeš ga često
I na sajmu na Grobniku-gradu,
Svako daje za darak mu nešto,
Da pomogne biedniku u jadu;
A on pjesmom zahvaljuje svakom
Tko milostno daje siromakom.

Usred dana crnom luta noći
I od mjesta do mjesta se skiće

---

* Burulo je sliepac, što ide po Primorju .od mjesta do mjesta, pjevajući uz gusle svoje pjesme. Rodom je iz Podhuma na Grobničkom polju. Svoje znance pozna po glasu. Kadkad se je desilo, da nije kogagod čuo kroz 10 godina, pa bi ga kod prvog susreta prepoznao po boji glasa. — Dok se Grohovo (selo uz Rječinu) nije bilo porušilo g. 1885., znao bi boraviti u domu mojih roditelja po više dana, te bi nam tom prilikom pjevao svakojake pjesme uza svoje gusle.

Pojuć pjesme, što ih u samoću
Složi sliepac puku na užiće.
Sad pobožnu — pa junačku sada
Uza strune svoju pjesmu sklada.

Pjeva pjesme hrvatskim junakom,
Pjeva pjesme božjeg straha pune;
Srdce dira slušaocu svakom
Tužna pjesma uza tužne strune.
Sluša narod tisuć svojih jada,
A u čadjav šešir novčić pada.

*

Kad se sjetim, sliepče moj, tvog glasa,
Što se sjetno uz strune ti vije,
Tad mi grud se čudno uztalasa
A iz oka suza se izlije.
Gdje je doba, kad u domu majke
Slušao sam tvoje mile bajke?

Ruka sudbe svega sad me rieši:
Doma, majke i te dobe zlate,
U priegoru sad me samo tješi
Spomen pusti na sve — pa i na te.
Uz spomene žalostne, al mile
Još mi i sad strune tvoje cvile.

9. NA OBALI OTUDJELA GRADA

Odavle more prvi puta vidjeh,
I gledah kako valovi mu lete:
Al nejak bijah, bijah jošte diete,
Pa nisam znao, da žala gdje stojim
Davno nazivlje tudjin plienom svojim;
Hrvat da ovdje nema svoga nigdje.

Oj mili Bože, kolikih promjena
Od toga doba do današnjeg dana!
Ta rekao bih: „To je puka sanja!“
Oh da bi bila . . . ali sanja nije!
Crn oblak vidim . . . strašne pandže krije
Vrh zavičajnog milog mi imena.

I grabi ga i pandže u njegov rije
Prot zakona i pravde vječnog Boga!
Što će mu pravo? . . . Samo da s' onoga
Domogne, što no već odavna žudi,
Da zadovolji želji pàke grudi;
Za Boga, — pravdu — njega brige nije!

A jedan slabić iz daleka gleda,
Kako mu tudjin svojinu svojata.

Takva za vjernost njega stiže plata?
Davno je jačem pravo — otimanje,
Slabiću plač . . . , za pravom naricanje . . .
Izgubit sve! . . . Ostatak mu je bieda!

I danas gledam valove gdje lete,
Al drugač sudim, nego kad bjeh diete.
Za pravom tužim, ali prava nema,
Jer za njegov' sviet već nema ni spomena!
Dal' pravda opet doći će sa neba?
Ne znam! . . . Stog tužim, a znam, da je treba!

10. NA OBALI RJEČINE

Ne vidjeh ti para, oj obalo,
Ni uz Dunav ni kraj rieke Tise!
Tamo bijah, ali dah moj bi se
Ondje vino, došo ti na žalo,
Da s' nasluša dragoga mi glasa,
Što je sličan onom moje duše,
Poput morskog uzgiban talasa,
Pred kojim se sve zaprieke ruše;
Kad veselja njega griju zrake,
Kad za tuge skriva se oblake!

Vilo moja, u tugi me tješi,
Svojom pjesmom svakog brata budi,
Da se vrati na majčine grudi,
Da ne luta već k istini spješi;
Jer sad treba svoje djece majka,
U neznanju što jošte lutaju,
Dok ih tudja zamamljuje varka,
Kaneći ih otet zavičaju.
Jao vilo još spavaju braća,
Riedko koji tvoju pjesmu shvaća!

Vilo moja, tješi me u tuzi,
Kaošto me tješe gromki glasi,
Pred kojim' se ni moj dom ne spasi,
Za kîm u snu i na javi tužim
Na obali, gdje mi sunce svane,
Gdje ugledah svoju prvu sreću,
Najsretnije gdje proživjeh dane,
Kojih nikad zaboravit ne ću,
Makar sudbe bacila me ruka
Na kraj svieta sred jada i muka.

Oj obalo, uspomeno mila,
Moja miso rado k tebi leti,
Il u čičoju zimi il u ljeti
Dok na putu nju ti prati vila.

Tvoje vrblje i kamenje tvoje
Rado sluša tve Rječine pjesmi,
Makar tužno bilo srdce moje
Rad osjećaj svraća k ovoj česmi,
Te uz vrblje, štono suze lije
Plače, — pjeva svoje poezije.

Vilo moja, tješi me u tuzi
Sa mnom ovo žalostno vrbinje,
Na kojem se blista noćno inje
Nalik čistoj od bisera suzi.
Kroza nj pjesma Rječine se vije,
Sjetan glas joj obalom odmnjeva,
Sada milo, sad sjetno ko prije
Svaku radost u tugu prelieva,
A njezini ko da plaču vali
Za slobodom na ovoj obali!

11. NA RAZVALINAMA OTČIN- SKOGA DOMA

Pozdravljam vas riekom suza duše svoje:
„Da ste zdravo ruševine mile moje!“
Ja pozdravljam po vrbama noćno inje,
Ja pozdravljam i kamenje ovo sinje,

Što je tužno, što je pusto, što je niemo,
Dok ga gledam po pustoši zamišljeno.
Gdje je negda dom se dizo pradjedova,
A traga mu već ne pozna gruda ova.
Gdje je bašća, gdje na krilu tepah majke,
Slušajući njene mile, sladke bajke?
Sve to neka nadnaravna sila sruši,
Što obara svaku nadu mojoj duši!
Kud nestade roditeljka moja mila?
Ta i nju mi crna kob je ugrabila!
Jao meni, kud nestade babo mili?
Ruševine tužne jadi ga ubili!
Svega, svega danas nema, vilo moja,
Sve je danas samo tužna pjesma tvoja!
Od onoga, što je bilo, tekar sjena
Osta . . . tužna u mom srcu uspomena . . .
I Rječina svoju tužnu pjesmu poje
Izpod nogu razorene sreće moje!
Ko da šapće: „Pod dohvatom vječne miene
Na svijetu sve prolazi poput sjene!“

12. RAZSTANAK

Zdravo dolinice, gajevi zeleni,
Ljepotom naravi okićeni vrsi!

Zdravo toli drage i tol mile meni
Hrvatske slobode izranjene prsi!

Zdravo i vi sela, i vi biele kuće,
Što vas oko gleda usred krši ove,
Vi izvori sreće i ljubavi vruće,
Vaša mila majka Hrvatska se zove.

Zdravo i ti zvonce, na brežuljku, malo!
U mom srcu ti si tajna sreća neka —
Odkad si me mladog na molitvu zvalo
U srcu mi viekom ječi tvoja jeka.

Zdravo Čičibere, zdravo moj Lubanju!
Mila meto duše moje u poletu;
Vi koljevko čarna mome mladovanju,
Zalud sam vam para tražio u svietu.

Zdravo oj Rječino, vječna pjesmo mila,
Štono tečeš krajem moga zavičaja,
U tebi je neke tajne tuge sila,
Što odmnjeva krajem poput uzdisaja.

Zdravo Grobinštino i ti Grobnik-grade,
Zdravo i ti polje, štono kriješ kosti
Od Mongol-Tatara, koji tude pade,
Kad htje da Hrvatsku strati svôm jakosti.

Zdravo nosioci hrvatskog imena,
Kojeg svaki kamen vaši su svjedoci,
Jer ga tude krvlju prošlih jur vremena
Upisaše davno mrtvi već praotci.

Za slobodu zlatnu nekad prolivene
Krv te i danas trag se vidi tude,
Hrvatskih divova u kasnu noć sjene
Tude će prolaziti, dokle svieta bude.

Tu se divna pjesma kasnom noći ori,
Kad je Hrvat sluša, prolaze ga srsi;
O slobodi zlatoj ona mu govori
Sred kamene ove uzklimate krši.

Tude jatagana na hiljade blista,
Tude blista bezbroj oštrijeh handžara,
A kad sviće zora rumena i čista,
Ljepota naravi tu čudesa stvara.

Tu slavulja slušaš, gdje zoru pozdravlja,
Žvrgoljeć se diže lakokrila ševa,
Kao da i ona mome rodu javlja,
Da njegovo robstvo ka kraju dospieva.

Zdravo i ti Rieko, moj krvavi jade!
Mene vazda mori odmetništvo tvoje.

Otudjela majko, dok mrtav ne pade
Sin će za te dati: sve — i žiće svoje!

Zdravo oj Kantrido, krvavi medjašu,
Kojim dušman kćerku od matere dieli,
Te razstavlja od nas milu braću našu,
Da ostvari lakše, što odavna želi.

Zdravo Mihotići i ti Kastav grade,
Zdravo oj Volosko, Istre dijamante!
Oh, da moja vila zapjevati znade,
Kao što je pjevo Petrarca i Dante,

Tad bi zaječale njenih guslâ strune,
Čuli bi se glasi preko Učke gore,
Zvučile bi pjesme svakog milja puné,
Da bi se i sinje uzbivalo more.

Zdravo more moje, zdravo do vidjenja!
Put drugoga kraja moja noga kreće;
Zdravo oj krajevi, puni kršnog stienja,
Na vas srdce nikad zaboravit ne će!

SONETI

PRIGODOM SMRTI E. KUMIČIĆA

Srdce mi krvari u tužnome trenu,
Prekrio je crni veo moju radost,
Ubila me tuga, porazila žalost!
Tà kom' da Hrvat u ne orosi zjenu?

Crni došli glasi iz Zagreba biela,
Da se opet kopa jedna raka nova,
Gdje će leći jedan od hrabrih sinova,
Što j' branio narod za života ciela.

Branio je narod i njegova prava,
Borio se hrabro za zlatnu slobodu,
Domovini, što je ote sila, zloba.

Dok bude Hrvata, klicat će mu: „Slava!“
Na vieke će živjet hrvatskome rodu
Vienac vječne slave vrh njegovog groba!

U TRSTU, 14. svibnja 1904.

o o o

BADNJAK

Slavna noći, što te teško čeka svijet cieli:
I bogataš i siromak u skromnome domu,
Nebesa ti poju: „Slava!“ i božji angeli —
Slavna noći, ded donesi sreću rodu momu!

Slavna noći, narod ti se hrvatski veseli;
On Djetetu će se sretan pokloniti tvomu,
Da ga moli za slobodu, što su je oteli
Grabežljivi din-đušmani rodu hrvatskomu.

Slavna noći, daj da svane Hrvatskoj sloboda,
Daj da Hrvat u svom domu svojim gospodari!
Slavna noći, to je molba hrvatskoga roda.

Slavna noći, molbu ovu do neba uzvini,
Da doskora ovu molbu Onaj nam ostvari,
Kom' Hrvatska pjeva: „Slava Bogu na visini!“

NA TUDJEM GROBLJU

More me gorućih pozdravlja svieća
I ko da šapću; „Tvojih tude nije;
Daleko tvoje crna zemlja krije . . .
Uzalud tražiš; loša ti je sreća!“

Ah, majko . . . otče! . . . Bol mi 'e sve to veća,
Jer ni danas mi sudba dala nije,
Da spustim barem gorke suze dvije
Na vašem grobu — vrh uvehlog cvieća.

Nad vašim grobom duh moj sad se krili,
I na nj' polaže vienac svježeg cvieća
I sinovski vas pozdravlja, oj mili!

Na sladogorku prošlost on me sjeća
Na prošlost, kadno još ste živi bili,
Na prošlost . . . kadno ostavi me sreća!

U TRSTU, na dan Sviju Svetih.

○ ○ ○

NA BEDEMU TRSAT-GRADA

Hrvatskog roda prošlosti preslavne,
Tvoja me, grade, tvrda kula sjeća.
Bolne već duše bol se hvata veća,
Na one dneve sreće, misleć, davne;

Hrvatske kada kraljevine slavne
Sloboda cvaše poput majskog cvieća.
Od tada, ah, već minuše stoljeća,
Hrvate od tad ljute peku rane.

Nema ih više! Nema Frankopana!
Ni Zrinskih na tom svijetu nema više;
Dušmanin satro hrvatskog ih roda!

Od onog kobnog po Hrvate dana,
Hrvatsko srce viek osvetom diše
I čeka čas, — dok svane mu sloboda!

NA MAJČINU GROBU

Na grob tvoj evo, roditeljko mila,
Satrven tugom dodjoh iz daljine.
Crna mi tuga srce obavila,
Jer ne čuh reći: „Dobro došo, sine!“

Kao što prije, kad bih usred krila
Došao Tvoga, majko, iz tudjine;
O sreći samo tad bi duša snila,
Širilo tad se srce od miline.

Tvoja bi tada grlila me ruka,
Ja klonuo bi, majko, s Tvoje sreće,
Kao što sada s crne tuge klonuh.

Težka je bol za Tobom, težka muka,
Na ovom grobu, gdje već smrtne svieće
Slab plamen dira u dušu mi bonu.

OTAČBINI

Ne, u Evropi domovine nije,
Što vedra čela može ić uza te;
Nema je, koja danas reći smije,
Da okom pravde gleda, majko, na te.

Švabe, Madjari slobodu ti krate,
Talijan tvoju djecu grabit smije,
Uzgajat od njih podle renegate,
Što na te majku psiču kao zmiје.

Ne! Europa ne ima naroda,
Koj' za nju rieke prolio je krvi,
Kao što djeca prolila su tvoja.

Al nezahvalne Europe crvi
Za platu grizu sveta uda tvoja,
Jer tvoja, majko, mrzi ih sloboda!

SLOBODI

Oj slobodo, tvoji svietli traci
Zašt' ne sjaju milom rodu mome?
Zašt' ne grijaju čelo miloj majci
Domovini na tlu hrvatskome?

Oj slobodo, tužni li su danci
Ne grijat se na sunašcu tvome;
U tudjini sanjat medj' neznanci,
Što će reći: biti svoj u svome!

Oj slobodo, kad ćeš sinut zlata
Svojim toli veličajnim sjajem
Izmučenoj Hrvatskoj pred vrata?

Kad ćeš grijat mili dom Hrvata?
Kad ćeš blistat hrvatskijem krajem
Od Triglava Stambulu pred vrata?

ŠKEDNJU

Tudjim krajem poslie toli gorkog tumaranja
Trudna noga u tvom krilu počinu mi malo,
Smirilo se bolno srce, sretno kucat stalo,
Jer u tebi prodjoše ga dani uzdisanja.

Tebi danas pjesmu ovu s harnosti poklanja
Moja vila, nek se širom svieta bude znalo,
Da mi j' srce tvoju djecu viekom braćom zvalo,
Jer medj braćom nadjoh vazda bratskog
susretanja.

Leti pjesmo, širom svieta! Ded je nosi sele!
Svuda pričaj, kako Hrvat ljubi svoga brata,
A Slovenac, kako ljubav za ljubav mu vraća.

U sviet nosi ljubav, vilo, planinskih Hrvata,
Nek dušmani naši znadu, koji nas još diele,
Da smo jedne majke djeca, da smo mila
braća!

RODNI KRAJ

Sladko ime misli svakidanja,
Izbo mira, sreće, blagoslova,
Rajska meto svakdanjih mi snova,
Moja duša pred tobom se klanja.

Vilin-pjesma opet zvuči nova,
Da opjeva divne čare tvoje,
Al preslaba jesu mrtva slova,
Da ti kažem uzhićenje svoje.

Nema čara do doline tvoje,
Nema ruža kao što su tvoje,
Ni ljubica kakve tu se goje.

Nema rieke do Rječine moje,
Ne čuh pjesme kakvu ona poje:
O slobodi otačbine svoje!

DRENOVI*

Drien do driena, kamen do kamena
Svevišnjega negda ruka skova,
I poreda kao pjesnik slova,
Pišuć vienac milih uspomena.

Zdravo gnjezdo milog mi imena!
Danas pjesma pozdravlja te ova:
Zdravo raju mladjahnih mi snova,
Zdravo zviezdo prošlog jur vremena!

Negda svoje mladosti u cvietu
Šetah tvojim čarnim, milim gajem,
O ljubavi svojoj sanjareći.

Aoh Bože! zaš' me razsta s krajem,
Zaš' mi ote grudu toli svetu,
Gdje bi rado živjet, u grob leći . . .

---

* Drenova je ime riečke podobčine.

MORU

Morska vilo, kad obalom tihi vjetrić dune
I kad mjesec iza gore milo se nasmije,
Kada žalom usred noći zrake mu se trune,
Kakove ih nikad pjesnik opjevao nije,

Tvoje pjesme nije čuti svakog milja pune,
Na dnu mora valjda dražest mila im se krije.
Morska vilo, od milja ti valjda pukle strune,
Jer ti s gusli čuti nije sladke melodije!

Vilo mora, sve je tiho; nit val pjeva pjesme
I narav je usred noći zaniemila s nova,
Samo jedan tajanstveni glas čujem gdje zove:

Oj pjesnici, ovamo vas, evo svete česme!
Neka kažu mome rodu vaša mrtva slova
Kol' vebne mora čarnog ljepote su ove!

KADA GLEDAM . . .

Kada gledam suze tvoje,
Ne znaš, dušo, kako mi je,
Ne znaš, kako tužno bije
U tom času srdce moje.

Kada gledam suze tvoje
Još mi tako bilo nije
Na tom svijetu nikad prije,
Odkad spazih lice tvoje.

Kada gledam suze tvoje,
Čudne žene vidim dvije,
Do kreveta što mi stoje.

Jedna j' vila; plačno poje,
Smrt joj veli: drug ti mrije
A od ove kose moje.

MRTVOJ MAJCI († 9. II. 1903.)

Nema Te više! . . . Ti si mrtva veće,
Tek uspomena sladka živi na Te,
Što nikad — nikad ugasnuti ne će,
Neg' cvast' će košto majska ruža cvate.

Prošlosti mile uspomene zlate
Prerano moje izgubljene sreće,
Svuda me sjene u životu prate,
Kudgod mi noga suznim dolom kreće.

Ti si pred njima svuda, majko mila,
Milo me gledju Tvojih oči zjene.
Ja s velje sreće klonem Ti na grudi . . .

Sjetivši se smrti . . . duša mi se prene
I vidim odar . . . uza nj kleče ljudi . . .
Tad plačem gorko . . . plače moja vila.

BLAGO ONOM . . .

Blago onom, koji koga ima
U toj toli gorkoj, suznoj doli,
Majku milu ili otca svoga,
Da u tuzi njemu blaži boli.

Blago onom, koji milog Boga
Za slobodu svoga roda moli,
Blago onom, koji znoja svoga
Za dom radeć uzalud ne proli.

Roditelji! . . . Nezaboravljeni!
Odkada vas krije grobna tama,
Do nedraga lutam od nemila!

Jedinom je još utjehom meni
Bolani odjek gorkijeh pjesama,
Plaćnih oč'ju što ih pjeva vila!

POD NEHAJEM

Na pragu tvome sjedim i sanjarim,
Kraj mene j' moja posestrima vila,
Priča mi kakva bijaše ti sila,
Dok Uskoci ti bili gospodari.

Srdce se širi, jer je priča mila,
Uskočki koji slavi korjen stari,
Kojeg uzalud mletački gusari
Satrti htješe i Markova sila.

Viek stoj mi tako, slavni spomeniku,
Na hrvatskome tlu, ponosan budi;
Hrvatskog roda tu slobodu čekaj!

Hrvatu ti si na ponos i diku,
I onda bit ćeš, kad zora zarudi,
Kad Hrvat reć' će svom dušmanu: „Nehaj!“*)

---

*) Nehaj = ne smiješ dalje.

KĆERC! ZLATICI

Prve ljubavi moje, prvi cviete,
Andjel-čuvaru obiteljske sreće,
Nikada ona ugasnuti ne će
Sred zemaljske ove tužne sjete;

Gdjeno slabići samo mržnju niete
A moja sreća oko njih se kreće;
Ta sreća gaj je, u njem krasno cvieće,
Ti s' usred gaja, Zlatko, milo diete!

Očice tvoje milo otca glede,
A ručice se same k njemu dižu,
Dok moje oko spusti suzu sreće.

Otale bjež'te, vi proroci biede,
Jer uma vašeg sile ne dosižu
Otčinsku sreću, nit' je doseć neće!

UZ OBALU RJEČINE

UZ OBALU RJEČINE

(Glas iz tujdine.)

I.

Kud me, vilo, zoveš, kud me vodiš sele?
Je l' u rodne ti mi nosiš srdce strane?
Kud se sela dižu, kud se kuće biele —
Rječine duž rieke još ne opjevane?

Tam' me sele, vodi, da se divim kraju,
Gdje sam negda bielog ugledao svieta,
Duši će odlanut u svom zavičajju,
Bolno će mi tamo srdce proći sjeta.

Od izvora počev Rječine me vodi
Kroz šikarje ono i kamne ponore,
Kud Rječina rieka brdine prohodi,
U hrvatsko da se sinje slije more.

Uz obalu sa mnom ti Rječino kreni,
Kod svakoga sela rad sam počinuti,
Da vidim, što radi narod moj ljubljeni,
Kojega sam željan na grud privinuti.

Ubogi mi narod u tom kraju živi,
S nepravde ga tudje grozna bije bieda;
Otudjeli sinci mnogo su mu krivi,
Da mu siromaštvo dušu sad izjeda.

II.

Rječine od vrela krenimo sad, sele,
Pozdraviti najprê selo ćemo Klići,
Ljepo li se u njem kućarice biele,
Što su ih Hrvati znali tu podići.

Odtud sa mnom podji k selu Kukuljani,
Pozdravivši uz put selo Brnelići,
Hrvati su u tom kraju ti odani,
Uz njih vjerno stoji selo Zoretići.

Razdragana mašto leti s Trnovice,
Leti čarnim krajem, krila su ti laka,
Preko Grobnik-grada i Orehovice,
Leti mi do bielog, ubavog Sušaka.

Svud pozdravljaj braću, što se hrabro bore
Prot' bujice kletog rodu odmetnika;
Pozdravi i sinje hrvatsko mi more,
Što je ponos rodu hrvatskom i dika.

Pozdravi i Rieku, odmetnicu rodu,
Al' se tude ne ćeš mnogo veseliti,
Dok pravda ne dade Hrvatskoj slobodu,
Dok u krilu Rieka neće majke biti.

Vrati mi se, mašto, čekam kraj Ratulja,
Uz koje se bieli Martinovo selo,
Izdajica roda ne boj se ni hulja,
Svuda smjelo, hlabro diži svoje čelo.

Izmedju Grohova i Valići-seia
Pozdravi mi mosta*, što ga povjest krije,
Gdje Rječinu predje hrvatski kralj Bela,
Da se pred Mongoli — Tatari sakrije.

Pozdravi i Rašać na povratku svome
I Valiće, što se u zabiti kriju.
A sladkih spomena u srdašcu mome
Grohovo ih krije više oda sviju.

Prvi put tuj slušah majke rieči sladke;
Tu mi babo dade napitka iz česme,
Kadno mladjan slušah o Hrvatih gatke
I tumačit krasne Kačićeve pjesme.

---

* Narod u ovom kraju priča, da je Bela, bježeći pred Tatarima, prešao tu Rječinu, a onda da je njegova vojska razorila most, koji se nije više sagradio.

Pozdravi mi Drastin, Lukežovo selo,
Što nas kao znance gle, dozivlje smjelo —
Jelenje mi pozdrav' ubavo i bielo,
Što no je kraj polja Grobničkoga sjelo.

III.

Osjećaji sladki, kô razkoši majske,
Pod nebom se krile oko Rieke biele,
Gdje se brda dižu, a doline rajske
Kao da su tude na počinak sjele.

Moja duša hiti od sela do sela,
Od brda na brdo moja duša lieće!
U raj me života miso tu zaniela,
Pa za mene sada nema veće sreće!

Svuda pjesmu slušam, što Rječina poje
Svojim dragim šumom, gdje se milo javlja:
Grohovo tu vidim, rodno selo moje,
Hrvat gdje Hrvatom zvat se zaboravlja.

Tu zaplači srdce na rodjenoj grudi,
Odtudjela tude jer su tvoja braća,
Ti ćeš se veselit zora kad zarudi,
Što se iza duge noći k nama vraća.

Tvoj se narod budi, pravda ga već zove,
Da na svoje noge jednom se postavi,
Da izbací veće tudjinske okove,
Jer tudjinac samo radi mu o glavi.

IV.

Dunave, Dunave, ne divim se tvome,
Ja brodarstvu veljem svjetskoga ti glasa,
Ja se pjesmi divim, što u jarku svome,
Romoneći poje ta Rječina naša.

Ja sam duhom tamo, njenu pjesmu slušam,
Sa obale njene žarko ju pozdravljam,
Makar u tudjini bila moja duša,
Al se duša duše majci s krila javlja.

Bože blagoslovi rodne vinograde,
Uz obalu što se Rječine prostiru,
Marne što ih ruke Grobničana sade,
Jer tu pune čara kapljice izviru!

Što su svjetska vina muškat i malaga?
Što je malvasija, što sladka marsala?
Kako vino toči Grobinština draga,
Takvog još nijedna zemlja nij' imala.

Najbolje od sviju vino je iz Meja,
Lievoj na obali Rječine što stoje,
Tude u proljeće Grobinščica seja
Svoju kasnu pjesmu vinogradu poje.

V.

Uspomena tisuć niče mi u duši,
Sjećajuć se tebe, zavičaju mili,
Kako pradjedova mojih dom se sruši,
Rječine ga kako odnio val silni.

Sada ima tome petnaest baš ljeta,
Odkako se bieli dome moj poruši,
Od toga sam doba prošlo mnogo svieta,
Al ne nadjoh doma osamljenoj duši.

Jednom se povratih na rođenu grudu,
Zadovoljan ja si savih gnjezdo ondje,
Sada, braćo, opet čudite se čudu,
Jer mi po drugi put Rječina sve odnie.

Uspomene to su, sladki dani oni,
Kada nejak tepah majčinom u krilu;
Ješ mi i sad zvence u srdašcu zvoni,
Grobničkog sa brla čujuć pjesmu milu.

Oj vi čarni kraji svietu nepoznati,
Rado li vam moja vila pjesmu poje,
Svud me tudjim svietom jedna miso prati,
Koja me u krilo vraća majke moje.

Uspomene sladke nemojte zamrieti,
Jer se miljem na vas sjećam u tudjini,
Čekajući časak, koj' će me odnieti
U krioce mojoj miloj domovini.

RAZNE PJESME

KASTAVŠTINA

I.

Kada o ljepoti podješ pjevat, vilo,
I na zemlji kada pregneš vidjet raja,
Kad zaželiš čuti slavulja gdje milo
Gr'ocem prebire sred zelena gaja;

Kada podješ vidjet kamenite krši
Brežuljke, doline još ne opjevane,
I najljepše Bog gdje svoje djelo svrši,
Gdje ljepote same jesu nanizane;

Tada dirni, vilo, na guslama strune,
Pa poleti sa mnom čarima naravi,
Gdje iz kršne stiene i zelene šume
Rođna mati narav divan vienac savi.

Tud ćeš vidjet liepo poredane kuće,
Kao stada biela tu se sela biele;
Kako Hrvat ljubi svoje gnjezdo vruće,
Sve ćeš tude vidjet, miloglasna sele.

Čut ćeš krasne pjesme, kako krajem ore,
Pjesme mile meni „Oja nina nena“,
Kojim' zaljubljenik svoga zlata dvore
Pozdravlja začaran s bajnog čara njena.

Svojom pjesmom i ti sela sva pozdravi
Dolinice tihe sa suzom radosti,
Na svakom brežuljku s guslam' se pojavi,
Pjevaj vilo moja, dok si u mladosti.

Samo tek kod jednog sela, moja vilo,
Prek' gusala tiho gudalo prevuci,
Tu je mrtve majke moje rodno krilo.
Sve je u njem tužno, sve su tužni zvuci.

Tiho, tiho složi gusle tude vilo,
Tiho, tiho dirni tuder strune svoje,
Pozdravi mi vrelom suzom mjesto milo
Nezaboravljene roditeljke moje.

U tom selu vilo, nemoj pjevat više,
U tom selu, vilo, nemoj već plakati,
Jer već vidim duhom, gdje se s tuge njiše
Čempres a nad grobom, gdje počiva mati.

II.

Od Pehlina, vilo, do Voloskog grada
Kod svakoga sela popostani malo,
Zapjevaj, počini, duša će mi rada
Uz tvoje se nužno priviti gudalo.

Pozdravi Štefane, Petrce, Brnase;
Svi će rado čuti tvojih gusli glasa,
Sroke i Blažiće s njima i Jardase,
U njima je svuda našeg roda glasa.

Pletence pozdravi i Šaršone selo
I Svetog Mateja i selo Bezjaki,
Svima, svima pjevaj i kliči veselo:
„Zdravo stari znanci i mili „rojaki!“

Svud pozdravljaj, vilo, rodne vinograde,
Blagosivljaj one ruževine* male,
Što su ih, to Bog zna — uz kakove nade
Nažuljele ruke tude poredale.

Prije neg' poletiš Kastvu na bedeme,
Brežuljčice one blagoslovi male
I zapjevaj, s guslam' neka zadivljene
Poigraju vile na „Srokovo kale“.**

Svojom pjesmom, vilo, Jušice pozdravi,
Svojom pjesmom sele, pozdravi Matulje,
Na prolazu svome, tek ne zaboravi,
Proklet sve izrode, izdajice, hulje,

---

* Po ruževinama zove se i jedna vrsta vina „ruževina“.

** „Srokov kal“ je lokva vode, iz koje narod crpa za svoje potrebe.

Koji iz Veprinca „Aprianu“ rade,
Koji iz Lovrana miese „Lauranu“,
Al se prevariše, jer Bog i sviet znade,
Da već trak svijesti i tude osvanu.

Je li, vilo moja, liepoga li kraja,
Divne okolice, drevnog Kastav-grada,
Kastavština to je sred proljetnog raja,
Uzdanica Istre, sva njezina nada.

Kastavština — gnieszdo sivih sokolova,
Koji za svog roda bore se slobodu;
Krasno geslo j' vilo, tih hrabrih divova:
„Sloboda, jedinstvo hrvatskome rodu“.

III.

Veličanstven prizor tvoje oko zrije
Kastvu sa sljemena na sve četir strane;
Morske žale vidiš, kao što ih prije
Nikad nigdje nisi čuo opjevane.

Ti u raj u tome zaboraviš na se,
Hrvatska budućnost duhom ti se stvara,
Dok ti oko na toj ljepoti se pase,
Koj u daleko nije pametara.

S maštanja te prene kakav zvižduk jaki,
Tudjeg kojeg gosta na hrvatskom moru,
Tad ti bolan uzdah srca veli svaki:
„Hrvati, oj skinte sa grudiju mòru!

Ne vjerujte gostom, što im med u ruci,
Jer med taj je samo prva sladka meka,
Iza koje ne bi bilo kraja mucij,
Koja nas za platu od tudjinca čeka.

Odsele sloboda nek vam bude sveta,
Jer nema na svijetu bez nje sreće prave,
Borite se za nju, to nek vam je meta,
Nek Hrvatska stare domogne se slave.

Al' čime se borit, posestrimo jao!
Prot' tolikih moga roda dušmanina,
Kad je pradjedova mač već zahrdjao
A drugoga nema majka domovina?

S istinom u ruci borit vam se treba,
Bog će biti s vama u pravednoj borbi,
Na vašoj će strani biti pomoć neba,
Al bez mača kročec: „Prosvjetom k slobodi!“

o o o

KOPRU GRADU U ISTRI

Kada se pomolih na kapiji tvojoj
Prvi put ugledah „mletačkoga lava“,
Gdje poražen leži, klonula mu glava,
Sudbini gdje jadan pokori se svojoj.

Okom na okolo gledah na sve strane,
Svud nadpise vidjeh mletačkog gospodstva,
Popucali lanci hrvatskoga robstva,
Hrvatska je svoje preboljela rane!

Hrvatska već majka, domovina mila,
Robske lance kida, robske lance stresa,
Tako eto braćo stvara Bog čudesa,
Ni jedna nas više ne će svladat sila.

Spominjajuć tebe, domovino mila,
Srce mi se ganu, duša tuži moja,
Širom Europe vjerna djeca tvoja
Za dušmana kletog i krvcu su lila.

Za dušmana velim vjerna djeca tvoja
Širom Europe sijala su kosti;
Bježi, tugo bježi, suzâ već je dosti,
Spašena je Istra, danas već je svoja!

GRADU GROBNIKU

Grobnik-grade, ti ko sivi soko
Povrh brda na kamenu sjediš,
Davno ti se pope na visoko,
Da što ljepše okolicu glediš.

Lijepi pogled ti bacaš na more,
Što se divno pred tobom prostire,
Visoke te otrag kite tvoje gore,
Što ko vienac kraj tebe se šire

Milo gledaš, grade, s desne strane
One liepe dolinice, luge,
Ljepo bacaš ti poglede na 'ne
Vinoloze, božje dare druge.

Mrko gledaš tam' gdje leže kosti
Od silnoga Mongola, Tatara,
Tam' na polje, gdje ih Hrvat dosti
Svoje sablje oštricom pohara.

Ti ćeš naviek kao soko suri
Na klisuri povrh brda sjedit,
Mnogoj još ćeš ti odoljet buri,
Mnogi još će rado te pogledit.

MOJA PJESMA

Moja pjesma, magla to je
Koja svietom leti,
Čas o samoj sreći poje,
Čas se zlobi sveti.

Moja pjesma suza to je,
Kadkad s gorke boli;
Kadkad opet srce moje
S radosti je proli.

Moja pjesma, to je sjena,
Što Hrvata prati
Te mu stazu nevidjena
Do slobode zlati.

U ZABITI

U zabiti u samoći
Cvati, cvati ljubice,
Samu su te ostavile
Utrgane družice.

Tvoja suza, rosa bistra
Sjat će se sa travice
Cvati, cvati i ocvati
U zabiti ljubice.

POZDRAV BOSNI

(Prigodom Hrvojeve slave u Mostaru)

Hrvati, braćo, složimo grla,
Naše nek pjesme ori se glas,
Snažna je naša pjesma i vrla;
Ona će, braćo, sjedinit nas.
U pjesmi samo nama je spas!

Neka se širom našega roda,
Čuje, da svatko ljubi svoj dom,
Svakome da je draga sloboda,
Svatko da ljubi dušom je svom;
Svatko pripravan vjenčat se njom!

Dušmani naši potajno rade,
Potajno nama kopaju grob;
Al neka dobro dušmanin znade,
Da nismo mi više njegov rob,
Neg' svoj u svomu bit će naš rod!

S Triglava sve do put Carigrada
Naše već pjesme prodire glas,
Hrvatska vila svježja i mlada
Razvila eno već je svoj pas,
Koji već, braćo, veže sve nas!

Zakun'mo se na tom svetome krilu:
Zemljice ove rodjene nam,
Da ćemo ljubiti domaju milu,
Ljubavi za nju gorjeti plam;
Nek našem rodu svane već dan!

Hrvati, braćo, složimo grla,
Naše nek pjesme ori se glas
Snažna je naša pjesma i vrla,
Ona će, braćo, sjedinit nas;
U pjesmi samo nama je spas!

NEMA DANA . . .

Nikad nema, da ne plačem, dana,
Nikad dana nema, da ne pjevam,
Nema dana, kad ne boli rana,
I kad suze od bola ne lievam.

Nema dana, da te se ne sjetim,
Krasna moja domovino mila;
Nema dana, kad duhom ne letim
Iz tudjine usred tvoga krila.

Nema dana, da ne molim Boga,
Domovino, za slobodu tvoju,
Nema dana, a da rada svoga
Ne posvetim ja za sreću tvoju.

Nema dana da ne hvalim Bogu,
Što sam diete hrvatskoga roda,
Nema dana, gdje nać mira moga,
Dok tom rodu ne svane sloboda!

KRAJ MORA

Mrmori more, tudjin tobom jadri,
Dok Hrvat njemu služi kao rob,
Mrmori more, zar mi nismo kadri
Bit gospodari, nego vječni rob?

Mrmori more, sjećaj nas prošlosti,
Kad Hrvat slavno brodio je tobom!
Mrmori more, robovasmo dosti,
Mrmori, buči, ne bud' našim grobom!

Mrmori more, hrvatsko ti ime
Na bojnem polju ugrabljeno nije,
Mrmori more, budi rod svoj time,
Da nad srećom svojom življe bdije.

Mrmori more, nek se gore tresu
I tudjin natrag uzmaknuti mora,
Mrmori more, buči u svom biesu,
Navještaj rodu, da mu sviće zora!

GKR - Središnji odjel

1850002878

